

ництвом нашої держави, очікувані позитивні результати антикорупційної реформи, зокрема, зменшення втрат державного бюджету та бізнесу, просування країни у міжнародних рейтингах, впровадження антикорупційних механізмів й інші, переконують у необхідності наукового супроводження діяльності, пов'язаної із протидією корупції.

Однак, незважаючи на постійну увагу до названої проблеми з боку вчених-представників різних галузей науки (адміністративного, кримінального, кримінального процесуального права, криміналістики, кримінології та ін.), чимало питань нині залишаються невіршеними.

Одним із важливих напрямів, що потребує якісного наукового супроводження необхідно вважати проблему криміналістичного забезпечення розслідування корупційних правопорушень, яка має комплексний характер та охоплює техніко-криміналістичний, тактико-організаційний і методико-криміналістичний напрями пошуків, й може бути вирішена шляхом розроблення теоретичних основ і науково-практичних рекомендацій розслідування злочинів корупційної спрямованості.

Дієвою формою представлення названих науково-практичних криміналістичних рекомендацій слід вважати побудову і впровадження: по-перше, комплексної криміналістичної методики розслідування злочинів корупційної спрямованості (корупційних злочинів і злочинів, пов'язаних з корупцією); по-друге, ієрархічної системи ускладнених (родових, міжродових) і простих (видових, підвидових) методик розслідування. Тим паче, що останнім часом вказана проблематика комплексно не досліджувалась.

1. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки [Електронний ресурс]:

2. Закон України від 14.10.2014 р. № 1699-VII // Офіційний веб-портал Верховної Ради України; Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/169918/print1443692585697179>.

3. Фукуяма Ф. Що таке корупція? (переклад М. Мишкала) [Електронний ресурс] : Інформаційно-аналітичний портал «Хвиля». – Режим доступу: <http://hvylya.net/analytics/society/frensis-fukuuyama-shho-take-koruptsiya>.

4. Мельник М. Корупція: проблема визначення сутності і поняття, М. Мельник // Вісник Академії правових наук України. Х.: Право. 1997. №3(10). С. 86.

5. Романюк Б. В. Законодавство України та зарубіжних країн щодо протидії корупції. Міжнародний досвід боротьби з корупцією: монографія. Б. В. Романюк, О. Ю. Бусол, К., 2010. С. 9.

Валентина Петрушевська,

викладач кафедри

загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ, адвокат

Науковий керівник:

д.ю.н. Голобутовський Р.З.,

доцент кафедри загальноправових дисциплін

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

РОЛЬ СТАРОСТИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Законодавством України у сфері охорони національної безпеки на місцеве самоврядування покладено обов'язки щодо забезпечення громадської безпеки і порядку, участь у системі цивільного контролю, взаємодіють у межах, визначених законодавством, із посадовими особами правоохоронних органів та з органами військового управління, здійснюють інформування громадськості, проводять цивільний контроль, здійснюють свої функції із забезпечення національної безпеки у взаємодії з органами, які входять до складу сектору безпеки і оборони, виконують завдання у сфері оборони, виконують у разі воєнного стану повноваження, необхідні для відвернення загрози та забезпечення національної безпеки, тощо.

У той же час інститут старости у структурі місцевого самоврядування є новелою Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад". Його запровадження було ініційовано у ході політики децентралізації як необхідна реакція на укрупнення тери-

торіальних громад заради належного забезпечення взаємодії місцевих рад з громадськістю, інститутами громадянського суспільства у вирішенні питань місцевого значення у відповідних адміністративно-територіальних одиницях, старостинських округах.

Наразі Законом України “Про місцеве самоврядування в Україні” старосту віднесено до системи місцевого самоврядування з метою забезпечення інтересів жителів відповідного старостинського округу, котрий утворено внаслідок добровільного об’єднання територіальних громад. Посада старости віднесена до складу виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради.

Цим же нормативно-правовим актом визначено місце старости у якості проміжної, допоміжної ланки між відповідною місцевою радою об’єднаної територіальної громади і жителями старостинського округу. Детальний аналіз законодавства та роз’яснень щодо завдань і призначень старости дає підстави говорити про те, що дана посадова особа є представником як виконавчого комітету місцевої ради перед громадою округу, так і офіційним представником громади округу у органах місцевого самоврядування. Відповідно, не може бути повноцінним старостою особа, котра не бере активної участі у суспільному житті власного округу, не знайома з місцевими жителями, їх місцевими потребами та проблемами. З іншого боку, так як староста є службовою особою місцевого самоврядування, то всі вимоги, які накладаються на неї цим статусом - також не можуть бути проігноровані.

Враховуючи вищенаведене, староста поділяє із місцевими радами обов’язки, які ставляться перед системою місцевого самоврядування законодавством України про охорону національної безпеки у межах, визначених Конституцією і законами України. Виключенням із цього твердження є вимога Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, згідно з якою повноваження старости припиняються з дня набрання чинності актом Президента України про утворення відповідної військової адміністрації населеного пункту (населених пунктів).

Статус посадової особи місцевого самоврядування накладає на старосту обов’язок діяти виключно в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією і законодавством України. Однак, оскільки посада старости є порівняно новою для системи місцевого самоврядування, окремі повноваження старости саме у сфері національної безпеки і оборони наразі не визначені. Розв’язанням цієї проблеми може стати передбачені Законом України “Про місцеве самоврядування” повноваження місцевих рад затверджувати на пленарних засіданнях Положення про старосту. Вбачається доцільним при підготовці проекту такого положення включити розділ, присвячений питанням безпеки та запобігання надзвичайним ситуаціям.

Змістовним наповненням цього розділу, спираючись на чинне законодавство про місцеве самоврядування та про охорону національної безпеки, можуть стати пункти про:

- взаємодію із посадовими особами правоохоронних органів та органів військового управління, що знаходяться на відповідній території у сферах громадської безпеки і правопорядку із подальшим інформуванням місцевих рад;
- нагляд за готовністю відповідних споруд та систем до виконання завдань цивільного захисту в особливий період;
- сприяння жителям відповідного старостинського округу у підготовці документів, що подаються до органів місцевого самоврядування щодо допризовної підготовки і відбору громадян на військову службу;
- участь у забезпеченні правового і соціального захисту громадян, які мають бути призвані на військову службу, перебувають на військовій службі, звільнених у запас чи відставку, учасників бойових дій та членів їх сімей;
- безпосередня участь у інформуванні громадськості села чи селища, що входить до старостинського округу про діяльність відповідної місцевої ради у виконанні завдань, пов’язаних забезпеченням національної безпеки і оборони;
- інші повноваження передбачені законодавством України чи рішеннями відповідної місцевої ради.

Таким чином можна зробити висновок, що основними завданнями і повноваженнями старости у сфері національної безпеки і оборони є превентивна робота із населенням, спостереження за потенційними джерелами загроз та своєчасне інформування про них як населення старостинських округів, так і відповідні місцеві ради та правоохоронні органи заради недопущення настання небезпечних ситуацій, що посягають на безпеку жителів громади та Української держави.

1. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 31. Ст.241. (зі змінами)
2. Про оборону України: Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII. *Відомості Верховної Ради*. 1992. № 9. Ст.106. (зі змінами)
3. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 28. Ст.250. (зі змінами)
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради*. 1997. № 24. Ст. 170. (зі змінами)

Анна Баглай,
Вікторія Проненко,
студентки юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЄВРОПЕЙСЬКА СУДОВА ПРАКТИКА: ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

На даному етапі розвитку наша країна стрімко переживає євроінтеграцію, прямуючи в Європу, Україна повинна відповідати нормам Євросоюзу, використовувати їх в своєму національному законодавстві. Актуальність теми полягає в проблемі застосування норм міжнародного права в національному праві України, а саме в сфері захисту прав і свобод людини, адже, людина є найвищою цінністю в Європі.

За аналізом останніх досліджень і публікацій, в Україні наявна певна кількість наукових досліджень присвячених цій проблемі. Окремі аспекти застосування практики Європейського суду з прав людини та суду ЄС в правосудді України розглядали у своїх працях С. Ф. Афанасьєв, С. В. Васильєв, І. В. Воронцова, Г. А. Гаджієв, В. В. Комаров, О. В. Константій, М. Н. Кучін, В. Паліюк, Ю. Попов, А. О. Селіванов, А. Р. Султанов та ін. Проте, як свідчить аналіз судової практики судів різних видів юрисдикції, наразі не вирішеною залишається низка питань, пов'язаних із практичним застосуванням рішень ЄСПЛ та Суду ЄС під час здійснення національного судочинства.

Головним дослідженням цієї публікації є визначення проблемних питань застосування практики Європейського суду з прав людини та Суду ЄС під час здійснення національного судочинства, виокремлення негативних чинників, що утруднюють ефективне та правильне використання на рівні національного законодавства.

Європейський суд з прав людини є міжнародним судовим органом, який поширює свою юрисдикцію на всі держави-члени Ради Європи, які ратифікували Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, займається тлумаченням і застосуванням конвенції, вирішуючи міждержавні спори та скарги окремих осіб.

Компетенція Європейського суду з прав людини:

- розглядати індивідуальні та міждержавні скарги;
- визнавати факт того, що було порушено, те чи інше право заявника;
- присудити заявнику виграну, справедливую компенсацію;
- тлумачити Конвенцію про захист прав людини та основних свобод;
- встановлювати факт того, що будь-яке порушення в певній державі носить масовий характер через системність проблеми, у зв'язку, з чим наказувати цій державі вжити заходів щодо виправлення цього недоліку;
- розглядати запит комітету міністрів Ради Європи з питання про те, чи не порушила держава-відповідач своє зобов'язання по виконанню постанов (рішень) ЄСПЛ;
- давати тлумачення раніше винесеної постанови на запит Комітету Міністрів Ради Європи;
- виносити

ти Консультативні висновки про тлумачення Конвенції про захист прав людини та основних свобод, з питань не пов'язаних з розглядом справ [2].

Варто зазначити, що відповідно до Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» виконанням рішень Європейського суду у справах щодо України є: